

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Заместник-министър на образованието и науката

ЗА П О В Е Д

№ РД 09 – 3300/14.10.2021 г.

На основание чл. 13д, ал. 2, т. 1 от Закона за професионалното образование и обучение, при спазване на изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с осигуряването на обучението по учебен предмет и Заповед № РД 09-1102/21.05.2021 г. на министъра на образованието и науката

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Учебна програма за отраслова професионална подготовка по учебен предмет **рисуване** – теория за специалност код **2130501 „Компютърна анимация“** от професията код **213050 „Компютърен аниматор“** от професионално направление код **213 „Аудио-визуални изкуства и техники; производство на медийни продукти“** съгласно приложението.

Учебната програма влиза в сила от учебната 2021/2022 година.

X

Мария Гайдарова
Зам.-министър на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

отраслова професионална подготовка

ПО

УЧЕБЕН ПРЕДМЕТ

РИСУВАНЕ

VIII и IX клас

УТВЪРДЕНА СЪС ЗАПОВЕД № РД 09 – 3300/14.10.2021 г.

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:

код 213 „Аудио-визуални изкуства и техники; производство на медийни
продукти”

ПРОФЕСИЯ:

код 213050 „Компютърен аниматор“

СПЕЦИАЛНОСТ:

код 2130501 „Компютърна анимация“

София, 2021 година

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма по учебен предмет **рисуване** – теория е предназначена за отрасловата подготовка по професиите от професионално направление код 213 „Аудио-визуални изкуства и техники; производство на медийни продукти“.

Учебната програма обхваща материал, основополагащ за естетическото възприемане и изобразяване на действителността, за изграждането на основни понятия и практически навици, необходими при създаването на аудио-медийни продукти.

Обучението по предмета се извършва във взаимовръзка с учебните предмети от общообразователната и професионална подготовка.

Спецификата на обучението налага учебният процес да се провежда в специални ателиета, оборудвани със стативи за рисуване от седнало положение, стативи за моделите, плоскости за фон, специален шкаф за съхранение на рамките за рисуване и хранилище за съхранение на драперии, обемни тела, гипсови отливки и други предмети и материали, необходими за постановките. Приложният характер на предмета изисква онагледяване с разнообразни дидактически материали: репродукции на художествени произведения, учебни рисунки, филми, пленери и посещение на изложби, посещения на виртуални библиотеки, галерии и сайтове за изкуство.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ

Обучението по предмета има за цел учениците да придобият достатъчна изобразителна култура чрез натрупването на базови знания и умения за рисунката, с които могат да изразят свои мисли, идеи и концепции, да възпита навици за изобразяване по натура, по памет и въображение, да могат да рисуват свободни артистични рисунки, да анализират анатомичната форма и характера на цялото и детайлите и да го използват, като го трансформират и типизират.

III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

№ по ред	Типов учебен план	VIII клас		IX клас	
		Брой учебни седмици	Общ брой часове	Брой учебни седмици	Общ брой часове
1.	Типов учебен план за професионално образование с интензивно изучаване на чужд език.	36	18	36	–
2.	Типов учебен план за професионално образование с разширено изучаване на чужд език.	36	–	36	18
3	Типов учебен план за професионално образование без интензивно и без разширено изучаване на чужд език.	36	18	36	–

1. Препоръчителен брой на учебните часове:

1.1. Типов учебен план за професионално образование с интензивно изучаване на чужд език.

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗДЕЛИТЕ	ПРЕПОРЪЧИТЕЛЕН БРОЙ НА УЧЕБНИТЕ ЧАСОВЕ
	VIII клас	
1.	Рисунката – основни понятия	2
2.	Перспективата – наука за изобразяване на пространството във визуалните изкуства	2
3.	Композиция – основни закони, принципи, правила и изразни средства	4
4.	Стилизацията – художествен процес в приложните изкуства и дизайна	2
5.	Пластична анатомия и пропорции на човешка глава	3
6.	Пластична анатомия и пропорции на човешко тяло	4
	Резерв учебни часове	1
	Общ минимален брой учебни часове	18

1.2. Типов учебен план за професионално образование с разширено изучаване на чужд език.

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗДЕЛИТЕ	ПРЕПОРЪЧИТЕЛЕН БРОЙ НА УЧЕБНИТЕ ЧАСОВЕ
IX клас		
1.	Рисунката – основни понятия	2
2.	Перспективата – наука за изобразяване на пространството във визуалните изкуства	2
3.	Композиция – основни закони, принципи, правила и изразни средства	4
4.	Стилизацията – художествен процес в приложните изкуства и дизайна	2
5.	Пластична анатомия и пропорции на човешка глава	3
6.	Пластична анатомия и пропорции на човешко тяло	4
	Резерв учебни часове	1
	Общ минимален брой учебни часове	18

1.3. Типов учебен план за професионално образование без интензивно и без разширено изучаване на чужд език.

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗДЕЛИТЕ	ПРЕПОРЪЧИТЕЛЕН БРОЙ НА УЧЕБНИТЕ ЧАСОВЕ
VIII клас		
1.	Рисунката – основни понятия	2
2.	Перспективата – наука за изобразяване на пространството във визуалните изкуства	2
3.	Композиция – основни закони, принципи, правила и изразни средства	4
4.	Стилизацията – художествен процес в приложните изкуства и дизайна	2
5.	Пластична анатомия и пропорции на човешка глава	3
6.	Пластична анатомия и пропорции на човешко тяло	4
	Резерв учебни часове	1
	Общ минимален брой учебни часове	18

2. Раздели и теми:

Раздел 1. Рисунката – основни понятия

- 1.1. Основни изразни средства на рисунката – линия, петно, щрих.
- 1.2. Видове графични материали и техники на работа с тях.

Раздел 2. Перспективата – наука за изобразяване на пространството във визуалните изкуства

- 2.1. Линейна перспектива - основни понятия.
 - 2.1.1. Промените на ръбести тела и предмети с обла повърхност от различните гледни точки на изобразяване – под, на и над хоризонта.
- 2.2. Въздушна перспектива - елементи на светлосянката: локални стойности, колонна сянка, хвърлена сянка, тон, полутон, рефлекс - в изграждането на предмети с ръбеста и обла повърхност.
 - 2.2.1. Въздушна перспектива - промяна на обектите, според положението им в пространството.

Раздел 3. Композиция – основни закони, принципи, правила и изразни средства

- 3.1. Основни закони и правила в композицията – закон на цялото, закон на типизирането, закон за съпоставянето и съчетаването, закон на контрастите, закон за подчиняване на всички елементи и средства на идейния замисъл, правило на сюжетно-композиционния център (видове композиционни схеми), правило на тройката, правило на нечетния брой елементи, правило на третината, принцип на златното сечение и др.
 - 3.1.1. Изразни средства на композицията и тяхното емоционално въздействие: баланс, контраст, композиционен център, пропорции, мащаб, ритъм и повторение и др.

Раздел 4. Стилизацията – художествен процес в приложните изкуства и дизайна

- 4.1. Конструктивен анализ на изобразяваните обекти: симетрия - асиметрия, пропорции – контрастни - неконтрастни съотношения на отделните части, текстура, фактура и др.
 - 4.1.1. Варианти на стилизация – серия стилизации на даден природен обект.

Раздел 5. Пластична анатомия и пропорции на човешка глава

- 5.1. Череп. Конструктивен анализ и пропорции в анфас и профил.

5.1.1. Мускули, които изграждат външната пластика на човешката глава. Пропорции на човешката глава в профил и анфас. Елементи на главата – очи, нос, уста, уши.

5.2. Перспективни промени и проблеми при рисуването на човешка глава от различни гледни точки под, на и над хоризонта.

5.2.1. Мимически мускули и значението им за пресъздаването на различни емоционални състояния.

Раздел 6. Пластична анатомия и пропорции на човешко тяло

6.1. Скелет. Конструктивен анализ и пропорции в анфас и профил.

6.1.1. Мускули, които изграждат външната пластика на човешкото тяло. Пропорции на човешкото тяло в профил и анфас. Части на тялото: глава, торс, горни и долни крайници.

6.2. Ставни връзки, имащи значение при движенията на човешкото тяло.

6.2.1. Перспективни промени при рисуването на човешка фигура от различни гледни точки под, на и над хоризонта.

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНОТО – ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ

В края на обучението учениците трябва да притежават следните знания, умения и компетентности:

знания:

- значението на рисунката за художественото творчество;
- основните понятия в рисуването – обем, пространство, пропорции, композиция, структура, конструкция, светлосянка, светлосила, контраст, локален тон, шрих, линия, петно, пластика, материалност, характер, прилика, състояние, ракурс и т.н.;
- познава конструктивните, анатомични и пластични особености в изобразяването на човешките форми;

умения:

- прави бързи рисунки на човешка фигура, както и на растения и животни;
- анализира анатомичната форма и характера на цялото и детайлите и да го използват, като го трансформират и типизират;

- прилага знанията и уменията си по рисуване при изобразяването на обекти от натура;
- практически прилага получените теоретични знания по рисуване;

компетентности:

- мотивира самостоятелно и в екип мястото и ролята на конкретната творба в структурата на цялостния културен продукт;
- самостоятелно и творчески прилага теоретичните знания в дизайнерски задачи.

V. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

Национална професионална гимназия по полиграфия и фотография, гр. София

VI. ЛИТЕРАТУРА

1. Станев, А. Рисуването за средните художествени училища. Просвета, 1991.
2. Чуховски, П. Рисунката. Български художник, 1976.
3. Бамес, Г. Човешкото тяло /учебник по пластична анатомия/. Труд, 2000.